

**Quæstionum Canonicarum, In Quinque Libros
Decretalium, Tomus ...**

In Lib. III. Decretalium. In quo agitur De Rebus, quae in iudicium devenire solent, cujusmodi sunt, de vita et moribus Clericorum, ...

Schlüter, Georg

Augustæ Vindelicorum, 1708

Articulus III. De obligatione Deponentis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73045](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73045)

ARTICULUS III.

De obligatione Deponentis.

1404 **Q**uestio i. an deponens, statim ex li-
bitu possit revocare depositum, &
depositarius reddere tenetur? Resp.
quod sic, exceptis certis casibus ex c.
Bona. 2. h. t. ibi: *Sanè Depositori licuit,
pro voluntate sua depositum revocare;*
quod tamen intellige i. nisi, ex restitu-
tione in continentem facta, probabili-
ter impendat, vel deponenti, vel ter-
tio grave damnum; ipsi, vel in anima,
vel in corpore, vel tertio à deponente
inferendum; tum enim obstat regula
charitatis Christianæ 22. q. 2. c. *Ne quis.*
14. ubi S. Augustinus: *Si cui, inquit,
gladius commendatur, & promittat se red-
diturum, cum ille, qui commendavit, po-
poscerit: si forte gladium suum reperat fu-
rens, manifestum est, tunc non esse red-
dendum, nec vel se occidat, vel alios, do-
nec ei sanitas restituatur.* Deinde, si
furi, res ab ipso deposita, reddi non
possit sine detrimento Domini; huius
enim jus majus est, jure alterius; quod
etiam dicendum, quando Dominus rem
furtivam prius, quam fur, repetit à
Depositario, sciente rem Domini esse;
Secus, si fur prius repetat non compa-
rente Domino per L. 1. ff. h. t. §. *Si prado.*
39. ibi: *Si prado vel fur deposuerint, &
hos Marcellus ait, rectè depositi acturos;*
nam interest, eò, quod, teneantur; 3. si
fur rem furtivam deposuit apud Domi-
num ignorantem ab initio, & post com-
perit, esse suam; de quibus v. Azor l. 7.
c. 8. q. 4. & alii.

1405 Altera quæstio est, an depositori repe-
tenti depositum opponi possit *solutio per
compensationem*? Resp. nec compen-
sationem, quâ depositum solvatur in to-
tum; nec deductionem, quâ in partem
ei jure apponi posse à Depositario, ex
c. Bona. 2. h. t. ibi: *Sanè depositori licuit
pro voluntate sua depositum revocare; con-
tra quod compensationi, vel deductioni lo-
cus non fuit, ut contractus, qui ex bona fide
oritur, ad perfidiam minimè referatur, li-
cet compensatio admittatur in aliis, si cau-
sa, ex qua postulat, sit liquida, ita, quod*
Tom. III.

*facilem exitum credatur habere; quod fu-
sius dicitur L. si quis. 11. C. depositi, ibi:
Si quis vel pecunias, vel res quasdam per de-
positionis acceperit titulum, eas volenti ei,
qui deposuit, reddere illico modis omnibus
compellatur, nullamq. compensationem, vel
deductionem, vel doli exceptionem oppo-
nat, quasi & ipse quasdam contra eum, qui
deposuit, actiones personales, vel in rem,
vel hypothecariam pretendens: cum non
sub hoc modo depositum acceperit, ut non
concessa ei retentio generetur, & contra-
ctus, qui ex bona fide oritur, ad perfidiam
retrahatur; sed & si ex utraque parte al-
iquid fuerit depositum: nec in hoc ca-
su compensationis præpeditio oriatur:
sed deposita quidem res, vel pecunia ab
utraque parte, quam celerrimè sine ali-
quo obstaculo restituantur, ei videlicet
primum, qui primus hoc voluerit, &
postea legitimæ actiones integræ quò-
que ei reserventur; quod obtinere (sicut
jam dictum est) oportet, etsi ex una
parte depositio celebrata est, ex altera
autem compensatio fuerit opposita: ut inte-
gra omni legitima ratione servata, de-
posita res, vel pecuniæ prima fronte re-
stituantur. Quod si in scriptis attesta-
tio, non per dolum, vel fraudem fuerit
ei, qui depositum suscepit, ab alio trans-
missa, ut minimè depositum restituat,
hocque per jus jurandum affirmaverit:
liceat ei, qui deposuit sub defensionis
cautela idonea præstita, res depositas,
quam ociissimè recuperare.*

Dices: *Compensatio* locum habet tam 1406
in bonæ fidei, quam in stricti juris iudiciis,
in quibus ipso jure fit, L. 4. L. *postea* 21. ff.
de compens. L. 4. & 6. C. eod. tit. ergo
etiam in deposito. Confirmatur i. quia
si depositarius fecerit impensas necessa-
rias, id est tales, quæ nisi factæ essent, res
periret, aut deterior valde redderetur,
propter hujusmodi impensas *compensatio*
datur, & retentio ipsius rei depositæ
competit. Deinde *compensatio* locum
habet in *commodato*; ergo etiam in depo-
sito, ant. tenet Pirhing, h. t. n. 10. probans
ex c. 2. h. t. & aliis juribus, in quibus velut
speciale, & proprium *depositi* esse dicitur,
ut retineri nequeat loco compensationis:
ergo secus est in *commodato*, quia ex-
ceptio firmat regulam in aliis non ex-
ceptis. Ratio disparitatis est, nam qui

depositum accipit, si non restituat repenti, videtur facere contra fidem, cum tamen ad rem fideliter custodiendam, & consequenter etiam reddendam deponenti se obligarit: at verò, qui accipit *commodatum*, id accipit, non ut custodiat diligenter, & fideliter, sed ut utatur ad tempus; sic ille.

1407 Resp. verum esse, quòd *compensatio* æquitate nitatur, & pro solutione habeatur. L. 4. C. de compensat. & L. 4. ff. qui potiores, de quo diximus à n. 1040. esse tamen quosdam casus exceptos, inter quos expressè venit *causa depositi*; ut constat ex n. 1404. id, quod provenit ex speciali natura ipsius *depositi*, juxta quam res deposita statim, ac revocatur depositum, reddenda est, ne, quod *beneficio celeritatis inventum est*, subdatur *injuriis tarditatis*; res enim deposita statim Domino poscendi restituenda est; alias fides violatur, & contra æquitatem naturalem retinetur, ut constat ex utroque jure in n. 1404. & ex hoc patet responsio ad object. ad 1. confirm. 32. in eo casu *depositum* stare, quod depositarium loco pignoris pro solutione expensarum, in depositi conservationem à quo tanquam diverso, à causa depositi desumpto, non valet argumentum ad debitum ex alia causa, quam depositi. Ad 2. Confirm. N. ant. Hinc esto detur, quod exceptio firmet regulam in aliis non exceptis (licet in pluribus fallat) constat tamen etiam *commodatum* exceptum esse; prætextu enim debiti res *Commodata* compensari prohibetur L. ult. C. de commodato, ibi: *prætextu debiti, restitutio commodati non probabiliter recusatur*; nam ut notat Glòssa ibid. lit. F. quia *finis utendi tempore, commodatum finitum intelligitur* L. 17. §. 3. ff. cod. Ratio autem disparitatis videtur non facere ad intentum; quid enim obligationi, finitò usu commodati hoc reddendi obstat, quod datum non sit ad custodiam, sed ad usum? si jus utendi desinit, finitò usu? sicut, si finitur custodia. Utròque enim stat obligatio, extincto jure illius contractus, reddendi, quod accepit commodato, sicut si deposito.

ARTICULUS IV.

De reliquis ad hunc titulum pertinentibus.

PRO his not. 1. quòd deponenti competit actio directa 1. repetendi depositum quancumque, cum ei fiat beneficium, quod non datur invito. c. *fin.* h. t. 2. ad æstimationem rei deterioratæ, vel amissæ; dolo, vel lata culpa depositarii; quia qui beneficium alteri præstat, ultra non tenetur; quod intellige juxta dicta superius. 3. etiam ad usuras, quando in mora est depositarius, L. 2. C. h. t. quia contractus iste est bonæ fidei, in quo per moram veniunt usuræ, quam bona fides nullatam vult; si autem quæras an deponenti competit actio depositi contra depositarium, si iste cum illius licentia pecuniam depositam expendit, & sic facultatibus suis lapsus est, ut ipsius bona subhanestari debeant? Resp. affirmative, si deponens ex pecunia deposita non recepit usuras, per L. 7. §. *quories.* ff. h. t. Illa porro actio directa, de qua superius, datur tantum contra ipsum depositarium, etiam Clericum; cujus nomine non potest impeti Ecclesia, quæ non debet gravari factò alieno, etiam Clerici; ex n. 1402. nisi res sit conversa in Ecclesiæ utilitatem, quia tunc æquitas petit, ut teneatur ad onus, qui sensit commodum c. 1. h. t. advertendum tamen, hoc ab aliquibus limitari, ut Ecclesia teneatur, si depositio facta sit Ecclesiæ de consensu Episcopi, & Capituli, vel ejus, aut ab eo, qui pro Ecclesiæ rebus constitutus est, ut Thesaurarius; licet deponens non probet rem depositam versam in Ecclesiæ utilitatem; ita Sanchez in Decal. tom. 2. l. 6. c. 14. n. 35. quia tunc depositio non fit apud Clericum, quæ privatam personam; sed qua representat Ecclesiam; sed hæc limitatio videtur intelligenda juxta dicta n. 1402.

Not. 2. Depositario, contra deponentem, competere actionem contrariam, ad id quod nomine depositi abest; quia in ipsum depositum impensum est, vel si ex vitioso deposito damnum accepit; quia depositario officium suum non debet

1408

1409